

[Gert Petersen]

Nu lød der jo også en bemærkning til hr. Lasse Budtz. Når hr. Lasse Budtz under debatten den 2. maj kom ind på, at NATO ikke kan hindre selvstændige danske initiativer, så er det i og for sig en selvindlysende sandhed, selv om man fra borgerlig side her kan høre, at det somme tider er det modsatte. Som bemærkningen faldt dengang, blev den opfattet, som om den betød, at Danmark i nogle tilfælde gjorde rigtigt i at tage selvstændige initiativer. Jeg ved ikke, om jeg har misforstået det, det tror jeg ikke. Hr. Lasse Budtz ryster på hovedet. Jeg har altså ikke misforstået det; altså gør Danmark i nogle tilfælde rigtigt i at tage selvstændige initiativer, men jeg har her hørt fra udenrigsministeren, at han er panisk angst for ensidige, selvstændige danske initiativer.

Så skal jeg sige til hr. Kofod-Svendsen og for den sags skyld også til udenrigsministeren, som er klog og ved meget om udenrigspolitik – for hr. Kofod-Svendsen gentog bare udenrigsministeren –: vedrørende disse drøftelser med sovjetpolitikere gentog hr. Kofod-Svendsen, hvad udenrigsministeren havde sagt, nemlig at det, som TASS skriver, bare er gentagelser af noget, der er sagt tidligere. Så vil jeg gerne høre fra hr. Kofod-Svendsen eller udenrigsministeren, hvornår Sovjet tidligere har foreslået at inddrage som forhandlingsobjekter for det første sit eget tilstødende territorium og for det andet spørgsmålet om at gøre Østersøen til atomvåbenfrit område, altså give den en atomvåbenfri status.

Det første spørgsmål kan jeg med det samme svare på, for det gjorde Bresjnev i et interview med en finsk avis. Derefter opstod der stor tvivl om, hvad han egentlig havde ment, for der var nogle andre russere, der skrev og udtalte sig modsat og sagde, at det kunne der ikke være tale om, det var en misforståelse. Nu har vi det altså igen her fra et TASS-telegram, et officielt communiqué. (*Munterhed*). Ja men det har vi, hr. udenrigsminister. Derfor er det i realiteten noget nyt. Hvornår Sovjet tidligere har tilbudt at forhandle om Østersøen som atomvåbenfri zone, kan jeg ikke svare på. Det er muligt, udenrigsministeren kan. Jeg mener, det er et nyt tilbud – altså om at forhandle om det.

(Kort bemærkning).

Lasse Budtz (S):

Jeg vil blot gerne sige til hr. Gert Petersen: ja til selvstændige initiativer. Mange selvstændige initiativer er meget velkomne, men det er jo noget andet end ensidige skridt.

Arentoft (FP):

Det er faktisk mit indtryk med hensyn til denne meget omtalte Moskvarrejse, at hr. Lasse Budtz efterhånden er kommet i defensiven. Jeg bygger det bl.a. på et af de svar, hr. Lasse Budtz gav, hvor professor Nørretranders' navn blev nævnt. Hr. Lasse Budtz svarede, at Nørretranders ikke var med på rejsen, og at hvad han siger, er heller ikke i denne sag af særlig stor interesse. Man må være hårdt trængt, når man om en tidligere partifælle, som er medlem af SNU's formandskab osv., pludselig kan sige: heller ikke i denne sag er det, han siger, af særlig interesse.

Vi havde her for nylig besøg af personer fra den øverste sovjet og havde samtaler med dem. Viceformanden i den øverste sovjets præsidium fortalte om alle de lidelser, som Rusland havde været ude for under krigen. Han sluttede sit lange indlæg med at sige: »Sovjet vil ikke krig – vi ved, hvad det er.« Hvis man virkelig kunne tillægge sådan en udtalelse fra en meget højtstående russisk person nogen vægt, så måtte der være basis for at få nogle forhandlinger i gang. Hvis den ene part ikke vil, og da NATO er en forsvarsalliance, som heller ikke har i sinde at foretage noget angreb, så skulle det være meget let, hvis man kunne stole på russiske politikere.

Der er håb forude, for jeg har hørt, at den samme delegation har rejseplaner, der går videre, nemlig også til Washington. Der er jeg sikker på at der skulle være mulighed for fuld overensstemmelse imellem, hvad der eventuelt måtte komme ud af communiqueer fra officielt hold, og hvad delegationen kommer hjem og siger. Det er nemlig den store forskel på Øst og Vest: den store åbenhed i Vest og lukkethed i Øst.

Albrechtsen (VS):

Jeg skal ikke forlænge denne debat meget, men jeg synes, der er et enkelt punkt, som bør nævnes i dag, fordi en udsættelse kan medvirke til at gøre problemerne meget vær-